

Реферат на тему: "Мотиви драматичної спадщини Миколи Куліша"

Микола Куліш

Мотиви драматичної спадщини Миколи Куліша

Миколу Куліша можна по праву вважати творцем модерної драми українського революційного відродження. Художньо довершені, гостро-конфліктні твори М. Куліша здобули визнання їх автору не тільки в Україні, а й далеко за її межами: вони перекладалися російською, англійською, німецькою мовами, йшли на сценах театрів багатьох міст Європи. Тема-тика його творчості надзвичайно різноманітна та багатогранна: це і трилогія про життя українського села; це і трагічні сторінки громадянської війни; це і зображення складних років перших п'яти-річок, де виразно відчувається тривога автора за хибність визначеного партією та урядом шляху до "світлого майбутнього". П'єси Куліша відзначалися актуальністю проблематики, емоційною напруженістю, досконалим зображенням характерів. Добре знаючи життя села Куліш дуже яскраво розкрив тему, яку всі замовчували: голод, насильне вилучення церковних коштовностей, людоїдство. М. Куліш створив правдиву драму "97", яка стала твором світового рівня. Перед читачем постають картини двадцятих років, кінець громадянської війни, розруха, занепад господарства, невражай, а тут ще продзагони відбирають до зернини те, що вродило, хліб вивозився до Москви і Петрограда. Це все спричинило страшний голод. Кори-стуючись нагодою, більшовики вирішили упокорити незадоволене селянство та завдати нищівного удару по релігії, церкві. З цією метою урядом було дано вказівку під приводом закупівлі хліба для голодуючих забрати церковні коштовності, а саме духовенство знищити. Насправді ж церковні цінності повинні були поповнити державний фонд, щоб запрацювала нова бюрократична машина. Розкрити ці дії і повинна була п'єса М. Куліша. Правдиво змалювавши післяреволюційне село в період страшного голоду, автор не користується тільки чорною або білою фарбою. Хоч і він відчуває антипатію до персонажів багатіїв, але справа тут не в соціальному статусі, а в їх людських цінностях. Заможні люди в той період були завжди нагодовані. Багатії, які не відчувають голоду, люди брехливі, підступні, здатні на підлі вчинки. Так, багатій Гиря за окраєць хліба купує людські голоси, годує з рук, як дворového пса, комітетчика Панаса, тіки, щоб доскочити до влади. Чи протистоять бідні селяни, які із симпатією прийняли нові віяння, але несправедливість, голод затьмарює ідеали революції, сіє зневіру. І ось вже проста селянка Ганна Стоножка зі злістю кидає докори сину Васі: "Ой лишенько! Так от що слобода наробила!" З кожною дією у п'єсі загострюється конфлікт. Село вже поїло собак та котів, а тут ще прокотилася чутка, що церковний сторож Ларивон та його дружина Орина порізали і поїли своїх дітей. Громада вимагає кари для дітовбивців. Голова

комнезаму Мусій Копистка ??людина великої сили волі???добре розуміє, що ці люди вчинили злочин, але не погоджуються на само-суд. Він знає, що це провака-ція, бо якщо він відмовиться стратити людодів, то стратя-ть його. Мусій вибирає власну загибель, тому що не може карати хворих людей. Гідність, з якою Мусій збирався зустрічати смерть, була винагороджена. Сергій Смик привозив хліб, обміня-ний на церковні коштовності, і цим врятував життя прире-ченим. Навряд чи можна назвати такий фінал реалістчним, але разом з тим, інший на той час був не допустим. Проте й в такому, дещо підфарбованому вигляді драма "97" порушувала складні проблеми українсьо-го села в перші роки після громадянської війни, правдиво змальовувала складну ситуацію, коли голод душив селянство.

Разом з тим М. Куліш у своїх творах викриває переродження комуністів, які зайняті не побудоваю соціа-лізму, а влаштуванням власн-ого добробуту, торкається також теми міщанства, яке перекручує ідеали революції. Надзвичайно цікавою у цьо-му плані є політична комедія "Мино Мазайло". Цей блискучий твір ??нещівна сатира на лицемірство московської політики. Крім призму дійових персонажів п'єси М. Куліш висміяв і малороса-кар'єриста Мазай-ла, який міняє своє українське прізвище на російське задля успіху на службі, і шовіністку тьотю Мотю, що керує русифікацією Мазайла; вис-міює і крайнощі уенерівсько-го (УНР) націоналізму дядька Тараса з Києва. Усі персона-жі, без винятку ? комічні, вихоплені в найсуттєвіших ситуаціях. Фінал п'єси ? парадоксальний-комічний, бо в той день, коли Мина нарешті досяг омріяної мети, він дізнається про звільнення з роботи "за систематичний зловмисний опір українізац-ії". Куліш висміяв міщанина-обивателя, який здатен відріктися від рідної мови, від вікових традицій, культури, пам'яті батьків. Гірка іронія автора актуальна і сьогодні, коли зовсім не безмарно відчуваються процеси відрподження української ментальності на дійсно демократичній основі.

За десять років драматичної діяльності М.Куліш створив чотирнад-цять п'єс, хоч всі вони по черзі були заборонені в рідному краї. І все ж таки два шедеври М. Куліша ? "Народний Малахій", "Мина Мазайло" ? стали сходинкою на вершину режисерської майстерності Леся Курбаса і його театру "Березіль", що вивели тодішній український театр на рівень кращих театрів світу, а Миколі Кулішу при-несли світове ім'я.